

Z ŻYCIA OŚRODKÓW AKADEMICKICH

Rocznik Pedagogiczny 37/2014
PL ISSN 0137-9585

RENATA NOWAKOWSKA-SIUTA
Chrześcijańska Akademia Teologiczna w Warszawie

UROCZYSTOŚĆ NADANIA GODNOŚCI DOKTORA *HONORIS CAUSA* PROFESOROWI BOGUSŁAWOWI ŚLIWERSKIEMU

23 maja 2014 roku w Auli im. Profesora Mieczysława Łobockiego w Instytucie Pedagogiki Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej odbyła się uroczystość nadania prof. zw. dr. hab. Bogusławowi Śliwerskiemu godności doktora *honoris causa* UMCS. Senat Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie nadał Profesorowi tytuł doktora honoris causa za wybitne osiągnięcia w dziedzinie nauk humanistycznych i społecznych, bezkompromisową służbę społeczeństwu i nauce, holistyczne podejście w rozwiązywaniu współczesnych problemów pedagogicznych i edukacyjnych, zwłaszcza w zakresie systemów oświatowych, myśli wy-

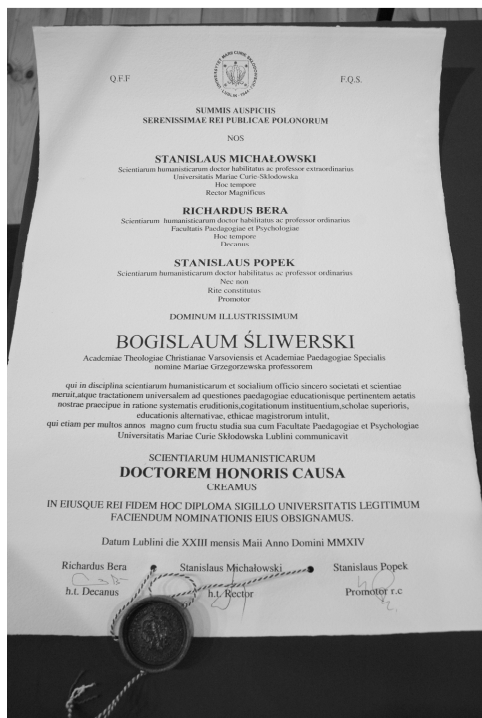
chowawczych, szkolnictwa wyższego, edukacji alternatywnej, etyki nauczycielskiej oraz za długoletnią współpracę z lubelską uczelnią.

JM Rektor UMCS dr hab. prof. UMCS Stanisław Michałowski, otwierając uroczyste posiedzenie Senatu przywitał promotora w procesie nadania tytułu doktora honoris causa – prof. zw. dr. hab. Stanisława Popka oraz powołanych przez Senat recenzentów: prof. zw. dr. hab. Marię Dudzikową, prof. zw. dr. hab. Andrzeja Radziejewicza-Winnickiego i prof. zw. dr. hab. Janusza Kirenkę. Poza członkami rodziny profesora Śliwerskiego uroczystość zaszczyliło swoją obecnością również liczne grono osobistości polskiej pedagogiki: rektorów uczelni, dziekanów zaprzyjaźnionych wydziałów pedagogicznych, nauczycieli akademickich – współpracowników i przyjaciół profesora Śliwerskiego.

Profesor Bogusław Śliwerski, co podkreślił w wygłoszonej na początku uroczystości laudacji prof. Stanisław Leon Popek, to pedagog i ekspert polityki oświatowej, badacz problemów edukacyjnych, współpracujący z wieloma instytucjami oraz towarzystwami naukowymi. Profesor zwyczajny Wydziału Pedagogicznego Chrześcijańskiej Akademii Teologicznej w Warszawie oraz Wydziału Nauk Pedagogicznych Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej w Warszawie jest wybitnym pedagogiem, ekspertem polityki oświatowej, cenionym praktykiem i teoretykiem wychowania. Przewodniczy Komitetowi Nauk Pedagogicznych Polskiej Akademii Nauk, jest wiceprzewodniczącym Polskiego Towarzystwa Pedagogicznego, członkiem Centralnej Komisji do Spraw Stopni i Tytułów, Łódzkiego Towarzystwa Naukowego, Polskiego Stowarzyszenia Nauczycieli Twórczych. Jest profesorem honorowym Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie. Dorobek edytorski Profesora to kilkaset recenzowanych prac zwartych, redakcji naukowych wydawnictw polskich i zagranicznych, prac zwartych popularnonaukowych, artykułów naukowych, recenzji i przekładów. Jest założycielem i redaktorem naczelnym czasopisma naukowego „Studia z Teorii Wychowania”, wchodzi w skład Rad Naukowych kilku czasopism pedagogicznych, m.in. „The New Educational Review”, „Acta Facultatis Paedagogicae Universitatis Tyrnaviensis”, „Rocznika Pedagogicznego KNP PAN”, „Chowanna”, „Auxilium Sociale Novum”, „Człowiek – Terazniejszość – Edukacja”, „Forum Oświatowe”, „Przegląd Pedagogiczny”, „Problemy Wczesnej Edukacji”. Cenne i godne podkreślenia jest zaangażowanie Profesora Śliwerskiego na rzecz popularyzacji nauk

pedagogicznych, szczególnie podczas licznych konferencji naukowych. Za aktywną i zaangażowaną działalność zawodową i społeczną wyróżniony jest wieloma odznaczeniami państwowymi, resortowymi i licznymi tytułami honorowymi, m.in. Złotym i Srebrnym Krzyżem Zasługi, Medalem Komisji Edukacji Narodowej, Odznaką Honorową „Za Zasługi dla Miasta Łodzi”, Medalami Honorowymi Uniwersytetu Łódzkiego i Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu.

Po zakończeniu laudacji nastąpił najważniejszy moment – dziekan Wydziału Pedagogiki i Psychologii UMCS prof. zw. dr hab. Ryszard Bera odczytał treść dyplomu doctoris causae, a JM Rektor UMCS prof. Stanisław Michałowski wręczył prof.

Bogusławowi Śliwerskiemu dokument wraz z pamiątkową statuetką patronki UMCS Marii Curie-Skłodowskiej.

Niezwykłe wrażenie na licznie zgromadzonych w auli przedstawicielach nauki wywarł wygłoszony przez prof. Śliwerskiego wykład (*lectio doctoris*) pod tytułem: „Pedagogika (w) demokracji”. Profesor z niezwykłą starannością, rzetelnością naukową i właściwą sobie precyzją nazywania rzeczy po imieniu zwrócił uwagę na przemiany zachodzące w systemie polskiej oświaty w ostatnim 25-leciu, w tym przede wszystkim na obraz demokratycznych procesów, który niestety nie jest krystaliczny. „Wychowanie natrafia na problem – mówił prof. Śliwerski – jeśli jest oderwane lub sprzeczne z warunkami życia społecznego, pozaszkolnego. (...) nie można zmienić szkoły, procesu kształcenia i wychowania w niej, jeżeli warunki brzegowe, ustrojowe jej funkcjonowania są z odmiennej epoki i kultury politycznej”. Niezwykłe aktualnie brzmiały słowa profesora dotyczące kondycji oświaty współczesnej: „Edukacja musi być traktowana nie tylko jako produkcja podmiotów politycznych. A jest to rozumiane w kontekście zadań szkoły jako instytucji służącej tworzeniu »sfer publicznych« i kształceniu obywateli, którzy są zdolni do sprawowania kontroli nad własnym życiem. (...) Krytyczny pedagog powinien sytuować się na pozycji „nieproszonego outsidera” niezależnego od władzy eksperta, który będzie kwestionował narzucany pozór i fałsz, odślaniał „pocałunek śmierci od establishmentu” działającego na rzecz kooperacji/kolaboracji z władzą pomimo zasadniczych różnic stanowisk”¹.

Trudno nie przyznać, przysłuchując się wykładowi, a także biorąc pod uwagę całokształt osiągnięć naukowych, dydaktycznych i popularyzujących wiedzę o wychowaniu, że Bogusław Śliwerski jest jednym z najwybitniejszych intelektualistów polskiej pedagogiki. Jest wzorem dla młodych pokoleń badaczy w zakresie m.in. tego, jak nie poprzestawać na zdobytych stopniach i tytułach, pełnionych rolach i podejmowanych twórczo zobowiązaniach w środowisku akademickim, w jaki sposób ubogacać pedagogiczne pola problemowe, dzielić się swoją pasją poznania i zachęcać do generatywnych zmian w szeroko pojmowanej teorii i praktyce oświatowej. W swoich studiach z komparatystyki pedagogicznej profesor wyraźnie kreśli wizerunki szkoły nowoczesnej, otwartej na potrzeby ucznia, szanującej demokratyczne relacje, co w sposób oczywisty wpisuje profesora w obszar kontynuacji polskiej szkoły badań porównawczych. Trzeba rozpoznawać powstające w wielu państwach ogniska myśli twórczej, by pomyślnie przeprowadzać reformy w kraju zgodnie z jego warunkami i potrzebami społecznymi – wskazywał jej twórca prof. Bogdan Nawroczyński. Jakże współcześnie brzmi ta uwaga w odsłonie intelektualnej prof. Śliwerskiego.

Po uroczystym posiedzeniu Senatu, zakończonym przeczytaniem przez dziekana Wydziału Pedagogiki i Psychologii UMCS treści kilkudziesięciu nadesłanych listów gratulacyjnych, kilka godzin trwało spotkanie z Profesorem Śliwerskim, pełne osobistych rozmów, życzeń, zasłużonych wyrazów uznania.

¹ Bogusław Śliwerski. *Doktor Honoris Causa Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej*. Wydawnictwo UMCS, Lublin 2014, s. 50.